

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus XI. De electione per compromissum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

vera esse, quæ objecit, & se probare posse: alioquin nisi ita juraverit, omnino repellendum esse; ratio autem, cur ita statuerit Greg. X. ea est, quam affert gloss. ibi: quia intentio illius fuit, Actoris calumniam reprimere, atque punire, quæ, uno etiam objecto falso, committi potest, atque mereri, ut tota accusatio rejiciatur. Et hoc procedit, si appelletur contra electionem jam factam, sive faciendam; sic Layman in c. qui contra, 20. h. t. in 6.

1950. Not. 5. ubi est votorum pluralitas, præsumi etiam, quod vota sint saniora, donec contrarium probetur, arg. c. 1. & 22. h. t. adeoque volentem oppugnare electionem ex eo, quod, licet electus habuerit majora, non tamen saniora, teneri ad probandum in eo numero majori deficere, quod requiritur, ut pariter dicantur saniora, de quo V. nu. 1922. Not. 6. quando electionem impugnans, objicit defectum manifestum, de hoc esse primò audiendum; per c. quamvis, 10. h. t. in 6. & c. ab eo, 31. eod. in 6. si autem in probatione defecerit, regulariter non esse audiendum in alijs per c. c. ab eo; & c. si fortè, 11. eod. lib. & tit. quod verum est, licet mutet consiliū, aut elect⁹ consentiat; quia mutare consilium non licet in alterius detrimentum, per reg. 33. de reg. juris in 6. & provisionem Ecclesiæ differre, donec talis rursus audiatur, damnosum est Ecclesiis.

ARTICULUS XI.

De electione per compromissum.

1951. Quid sit, & qualiter fiat electio per compromissum? constat ex n. 1887. Porro de Judice compromissatio, qui à partibus sponte, & nulla lege cogente eligitur, vocarique solet *Arbiter*, dicemus infra tit. 43. in præsentī agimus de compromisso, quod contingit, dum à Capitulo certis personis facultas datur eligendi, quem Prælatum dignum judicaverint, c. quia propter 42. §. vel saltem, de elect. Circa istum eligendi modum: quæstio est 1. an valeat compromissum, si vel unus de Capitularibus, habentibus jus eligendi dissentiat? responsio est negativa, ex c. quia propter, 42. h. t. ibi: à singulis de Capitulo; quamvis Layman apud Pirhing de elect. n. 204. probabile putet valere compromissum, si major, & sanior pars consentiat, esto unus, vel alter non consentiat, modò non

contradicat positivè. Si autem unus compromitteret nomine omnium, alijs præsentibus, non contradicentibus, probabilius est, compromissum non valere; nam in re tam gravi, & onerosa, taciturnitas non habetur pro consensu. Et in hac electione, nisi caveatur in compromissione, forma scrutiniij non est necessario servanda; nam in c. quia propter, §. vel saltem, compromissum proponitur, ut forma eligendi, diversa à forma scrutiniij. Not. autem, compromissionem fieri posse vel absolutè, vel limitatè: in illa tota potestas, in ipsa solùm juxta præfixos limites in compromissarios transfertur; sic gloss. in c. cum dilectus, V. de gremio, de elect. Hæc tamen forma compromissi (ut electus censetur, in quem major numerus compromissariorum comparatione aliarum partium consenserit) non admittitur; ita Sereinius cit. §. 2. nu. 3. ex c. sicui, 23. de elect. in 6. ubi expressè dicitur, quod si Compromissarius, secundum traditam sibi formam, ut secretò, & singulorum voluntatibus in scriptum redactis, illum eligat, in quem non major pars Capituli, sed plures, aliorum comparatione, consenserint, irrita sit electio. Ex hoc colliges, non requiri, quod omnes Compromissarii in unum consentiant, sed sufficere, quod in eum consentiat pars, quæ est absolutè major.

1952. Dices: Capitulares, communi omnium consensu, in unam personam, v. g. Episcopum, compromittere possunt, ut ipsis Pastorem idoneum nominent, quem recipere teneantur, uti habetur in c. causam, & extra, h. t. ergo etiam communi omnium consensu compromittere possunt sub hac forma, ut, in quem major pars, comparatione aliarum partium consenserit, is in Prælatum eligendus sit. R. N. conseq. discrimen est, qui ex c. causam, pro antecedente solùm evincitur, stare illud Compromissum, quando in unum, eumq. Superiorem, qui confirmare potest, compromittitur, translata in illum eligendi facultate: in casu autem c. sicui, agitur de compromisso in unum, vel plures, non translata in eos facultate eligendi utcumque, sed solùm excipiendivota Electorum, ea redigendi in scriptum, juxta c. quia propter, ac postea primùm eligendi; cum ergo juxta c. quia propter, tali casu servandum, non sufficiat major respectivè, sed debeat esse major absolutè

numerus votorum, rectè dicitur, in hoc compromissio non valere electionem. Et hoc procedit univèrsim, ubi electio Capitularis, sive per scrutinium, sive per compromissum (nam & hæc, cum fiat vice Capituli, Capitularis est) fieri debet; cum plus juris in Compromissarios transferre non possit Capitulum, quam ipsum habeat; omnis autem electio capitularis requirit majorem simpliciter votorum partem, ut dictum est; ergo.

1953. Quæstio est 2. unde Compromissarij assumendi sint? Resp. quod non nisi ex Clero; sic Abbas, c. causam, de elect. n. 8. nisi Laicis specialiter committatur à Papa. Non tamen requiritur, ut Compromissarij assumantur ex Capitulo, cum possint esse etiam alij Viri idonei; ratio sumitur ex n. priori. In praxi conducitur numero impari eligere Compromissarios, quamvis etiam numero pares esse possint; imò etiam in unum, præsertim Superiorem, compromissum fieri potest; ut constat ex c. causam, 8. de elect. Moniales autem, si velint eligere per compromissum in unam personam, possunt compromittere, etiam in unicum Virum, ut liquet ex cit. c. causam, ibi: si sorores in Episcopum electionem contulerint, promittentes, quòd illam, quam eis provideret, reciperent, ipsam, quam providerit, facias ab eis (si tamen existat idonea) in suam recipi Abbatissam. Cæterum, si compromissio fiat in Superiorem, qui etiam habeat potestatem confirmandi electum, non potest simul eligere, & confirmare; sed debet prius eligere, electum Capitulo proponere, & si in eo defectus non appareat, confirmare; quia sunt actus diversorum jurium; sic Pirhing cit. n. 207. 2. Not. excipe, nisi eligat ex potestate devoluta.

1954. Quæstio est 3. an Compromissarii possint eligere unum ex suo numero? Resp. posse, nisi obstet prohibitio; cum jure suo, per compromissum, non priventur, c. cum in jure, 33. de elect. ubi dicitur: si ex septem Compromissarijs tres eligunt quartum, & ille consentit, & est idoneus, confirmandam electionem. Hinc si duo Compromissarij, tertium ex suo numero elegerunt, iste (si aliunde habeat jus eligendi) potest alijs accedere, consentiendo in se ipsum; sumitur ex cit. c. cum in jure; & modò illi alius Canonicus defectus non

obstet, electio valet. Ex hoc deducitur, si tres Electores essent, quorum unus Titulum eligeret, is suffragium suum pro se addere possit, ita, ut per illa duo suffragia censeatur electus; similiter, si essent tantum duo, potest unus alterum eligere, & hic illi accedere suffragio suo. Neque de ambitu hic quærendum; cum ambitiosus censeretur non possit, qui aliorum de se, vero, & benigno judicio accedit; Streinius cit. n. 5. Si tamen in unum tota potestas conferretur, ordinariè se ipsum eligere non poterit, ne ostendat cæco sui amore se corruptum; si tamen se ipsum alijs proponeret, & hi eum acceptarent, non videretur rationi dissonum; sic fecisse dicitur Joannes XXIII. ut notat Streinius cit.

Quæstio est 4. qualiter finiatur compromissum? R. per se loquendo finiri 1. tempore præfixo 2. absoluta electione, quamvis irrita 3. si aliqua conditio non sit servata: si tamen duo ex tribus indignum eligant, totam potestatem devolvi ad tertium innocentem, affirmat Abbas in c. si Compromissarius, de elect. in 65. quamvis probabilis sit, eam tunc devolvi ad Capitulum; cum mens compromittentium præsumatur fuisse, electionem à pluribus fieri; sic Streinius cit. nu. 7. Cæterum compromissum, communi consensu factum, regulariter revocari non potest 1. si tractatus jam est cœptus; secus, si sola præparatio, c. in causis, 30. h. t. ubi, ut summat in rubrica, expressè habetur, potestatem datam Compromissarij ad eligendum Prælatum, re non integra revocari non posse: & desinere rem esse integram, postquam Compromissarij cœperunt habere tractatum. 2. si compromissio facta sit in gratiam Compromissariorum; sic enim se habet instar donationis, quæ non revocatur, nisi ex gravi causa.

Quæstio est 5. qualiter celebranda sit communis electio post factam electionem à Compromissarijs? R. hanc electionem Compromissariorum per unum eorum esse publicandam, ut dicitur de communi electione per formam scrutinij; cum electio fieri debeat capitulariter, ut habetur ex c. sicut, 12. h. t. Illud etiam hic notandum, quòd, si Compromissarij constituentur cum conditione, ut certas personas in consilium adhibeant, teneantur eas mone-

nere de tempore respondendi, permisso illis spatio; non tamen teneantur necessario carum consilium sequi, nisi sint consultores in officio, vel administratione, *ex dict. alibi.*

1957. Quæstio est 6. an electus à medietate Compromissariorum, etiam facta publicatione, sed ante electionem solennem, mutato suffragio alteri prius dato, illud sibi ipsi postea dare, & sic electionem suam, alijs consentiendo, complere, & corroborare possit? *Re. id licere non tantum in electione per compromissum, sed in omnibus alijs electionibus, in quibus non servatur forma solennis scrutinijs. Sed advertit, quod, qui se ipsum coeligendo, aliorum suffragijs ad sui electionem accedit, non debeat dicere: coeligo me ipsum, sed: consentio electioni de me facta; sic Abbas in c. cum in jure, cit. n. 6.*

1958. Quæstio est 7. an etiam in negligentia Compromissariorum locus sit devolutioni? *Re. si Compromissarij intra tempus à jure statutum (tres scilicet menses à die vacationis numerandos) per culpabilem negligentiam eligere intermittant, potestatem providendi devolvi ad proximum Superiorem, sibi que compromittentes debere imputare, quod eligendi potestatem in tales contulerint, c. si Compromissarius, 7. de elect. in 6. Si autem intra illud tempus eligant scienter, vel ignoranter indignum, potestas eligendi devolvitur ad compromittentes, nisi etiam ipsi sciverint indignum esse, c. si Compromissarius, cit. §. porro. Si denique intra tempus eligant dignum, sed electus acceptare renuntiat, similiter potestas eligendi redit ad compromittentes; quia ipsi jam functi sunt officio suo. Quid porro dicendum sit, si solum aliqui elegerunt indignum, constat ex jam dictis in præcedentibus, n. 1830.*

ARTICULUS XII.

De electione per viam Spiritus Sancti.

1959. **H**ic modus eligendi etiam dicitur *quasi inspiratio*, & fit, quando Electores omnes, nullo præcedente tractatu de certa persona eligenda, nullo etiam tractatu fraudis, vel simoniæ, quasi Spiritus S. impulsu, uno corde, & ore, in certam personam consentiunt, ut dicitur sæpè cit. c.

quia propter. Hinc vel uno contradicente non valeret; quia non censeretur facta *Deo inspirante.* Nam Spiritus Sanctus, qui ad electionem tam unanimem, & omni privato affectu carentem movisse creditur, omnem ordinem, & modum eligendi supplet. Hæc tamen electionis forma rara est, & vix cognita.

ARTICULUS XIII.

De nominatione ad dignitatem, vel beneficium Ecclesiasticum.

Quid, & quotuplex sit *nominatio* alius, cujus ad vacantem Ecclesiam, constat *ex dict. à n. 1810.* ubi etiam *n. eodem* notavimus, nominationem, qua unus nominat certam personam ad dictum finem; alter autem præsentat, sic, ut alium à nominato præsentare non possit, in re non differre à præsentatione: differt autem ab electione, quod per hanc, ubi acceptata est, acquiratur jus electo per c. *cum inter*, 21. *h. tit.* non autem nominato per c. *quod sicut*, 28. *eod.*

Quæstio est, an valeat consuetudo nominandi duos, vel tres, si fiat erga laicum, ut ille unum ex illis eligat, nomine proprio? *Re. quod talis consuetudo jure reprobata sit, ut diximus tit. de consuetud. & constat ex cit. c. quod sicut, cum juris eligendi incapax sit: ex commissione tamen, & speciali privilegio summi Pontificis tale jus nominandi aliquem, vel aliquos ad Ecclesiam vacantem, Principi laico competere posse, constat ex concessione pluribus facta, ut notat Covarruvias, 4. p. decret. c. 3. §. 5. nu. 9. quamvis autem unus, penes quem manet jus Collegij in ordine ad providendum Prælaturæ vacanti, non possit se ipsum eligere in Prælatum, ut diximus num. 1957. conceditur tamen ei, quod possit nominare aliam personam legitimam, & idoneam in Prælatum. Nam in tali casu jus electionis activæ in ipsum recidit, V. c. *Causam, h. t.**

Quæstio est 2. an in fundatione Ecclesiæ Collegiata, tam sæcularis, quam Regularis, constitui possit eum consensu, & acceptatione Episcopi, ut nominatio Prælati pertinere debeat, vel ad alterius Ecclesiæ Prælatum, vel ad ipsum Patronum, si Ecclesiasticus sit? *Re. quod sic; colligitur*